

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

No5

2026
MAY



Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari
08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar



Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

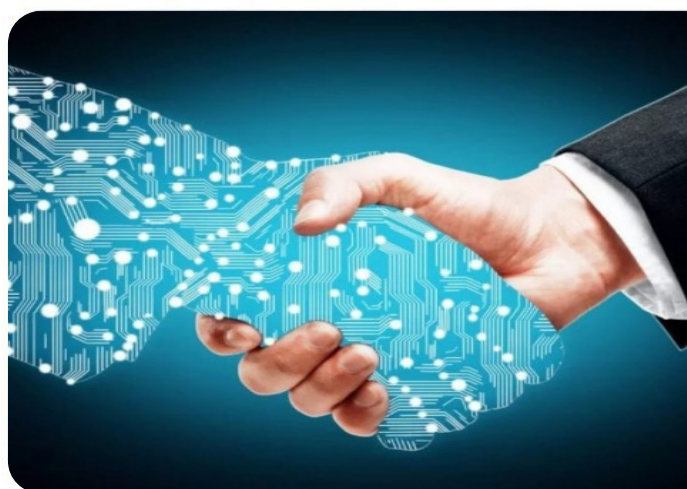
ROAD

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU



ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ



muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 2026-yil, may.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afarovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc)

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.08.06 – "G'ildirakli va gusenisali mashinalar va ularni ishlatish" (texnika fanlari)
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti



MUNDARIJA

STERJEN KO'NDALANG KESIM YUZASI ELLIPS SHAKLIDAGI TRANSFORMATORNING QISQA TUTASHUV PAYTIDAGI MEXANIK ZO'RIQISHGA CHIDAMLILIGI	10
Bekishev Allabergen Yergashevich, Yakubova Dilfuza Kuanishovna, Saidova Nozima Akkulovna	
ВЛИЯНИЕ ДЕМОГРАФИЧЕСКОЙ ДИНАМИКИ НА РАЗВИТИЕ СФЕРЫ УСЛУГ: ЭКОНОМЕТРИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ РЕГИОНОВ УЗБЕКИСТАНА.....	19
Мусаева Шоира Азимовна, Муйинжонов Хусейн Алишерович	
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ ЦИФРОВИЗАЦИИ ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ КОМПАНИЙ И ВОЗМОЖНОСТИ ЕГО АДАПТАЦИИ В УЗБЕКИСТАНА	28
Габбарова Ильмира Володиевна	
BALAND BINOLAR FASADLARINI PARDOZLASH TEXNOLOGIYALARINI EKSPLUATATSION ISHONCHLILIK VA XIZMAT MUDDATINI UZAYTIRISH ASOSIDA OPTIMALLASHTIRISH	34
Amirov Shavkat Rahmatullayevich	
ИНТЕГРАЛЬНАЯ ОЦЕНКА УСТОЙЧИВОГО ЦИФРОВОГО РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА И ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТУРИСТСКОГО ПОТЕНЦИАЛА БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ	41
Усманова Азиза Баходировна	
PEREGONDAGI HARAKATNI BOSHQARISH TIZIMLARINI MIKROPROTSESSORLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRILGAN TUZILMAVIY SXEMASINI ISHLAB CHIQISH.....	46
Xujamkulov Eldor G'ayratjon o'g'li	
INVESTITSIYALAR HAJMINI OSHIRISHGA QARATILGAN CHORA-TADBIRLAR VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	55
Alimova Dilafrō'z Tohir qizii	
HUDUDLAR KESIMIDA AHOLI O'SISHINING BANDLIK DARAJASIGA TA'SIRINI EKONOMETRIK BAHOLASH (O'ZBEKISTON MISOLIDA)	61
Xusniddinova Gulnoza Ulug'bek qizi	
QUYOSH FOTOELEKTRIK PANELLARI SAMARADORLIGIGA ATROF-MUHIT OMILLARI VA CHAGLANISHNING TA'SIRI HAMDA ULARNI KAMAYTIRISHGA QARATILGAN INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR	67
Botirov Bozorbek, Iskandarova Charos, Avazov Jonibek, Sultonov Abror	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGINI RIVOJLANTIRISHNING HOZIRGI HOLATI TAHLILI	75
Rajapov Xayrulla Bekdurdyevich, Sharipova Lobar Umrbek qizi	
INTERPOLATSION TIKLASH ALGORITMLARINING OCR ANIQLIGIGA TA'SIRINI BAHOLASH.....	82
Aliyev Nodirbek Hamidullo o'g'li	
IKORXONALARDA KORPORATIV BOSHQARUVNI TAKOMILLASHTIRISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI VA INSTITUTSIONAL OMILLARI	90
Muxtorova Shaxlo Farxodovna	
O'ZBEKISTONDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARINI EKONOMETRIK PROGNOZLASH.....	94
Qo'ziboyev Behzod Hamidovich	
KPI-BASED PERFORMANCE MANAGEMENT AND ITS IMPACT ON EMPLOYEE PRODUCTIVITY	99
Sultanova Kamila Mukhtorali kizi	
SANOAT KORXONALARI IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	104
Tursunxo'jayev Sardor Jamoliddin o'g'li	
FARG'ONA VILOYATI MAHALLALARIDA TADBIRKORLIK VA HUNARMANDCHILIKNI RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOY-IQTISODIY VA INSTITUTSIONAL OMILLARINI BAHOLASH	110
Tuxtasinov Zafarjon Odiljonovich	



MHXS STANDARTLARIGA O'TISH: KORXONALAR UCHUN AMALIY MUAMMOLAR VA YECHIMLAR	116
Eshniyazova Yulduz Yuldashbayevna	
TURMUSH FAROVONLIGINI BAHOLASHNING KO'P O'LCHOVLI USULLARI VA MEZONLARI	120
Turdikulova Moxira Maxmasharifovna	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHNING MOLIVAVIY-IQTISODIY IMPERATIVLARI	125
Kaxorova Zamira Safaraliyevna	
YENGIL SANOAT KORXONALARIDA RO'Y BERISHI MUMKIN BO'LGAN BAXTSIZ HODISALAR VA UNI BARTARAF ETISH CHORA-TADBIRLARI	131
Dehqonov Oyatillo Mansurbek o'g'li, Abduraxmanov Abdurashid Ataxanovich	
VTULKA DETALINI ISHLAB CHIQUARISHDA SHTAMPLASH TEXNOLOGIK JARAYONINI ISHLAB CHIQUISH...	136
Abdullayev Fatxulla, Xasanov Kamoliddin, Yolg'ashova Madina, Jo'rayev Muhiddin	
JAHON MOLIVAVIY TIZIMINING TRANSFORMATSIYASI.....	140
Qobilova Nodira Qayumjon qizi, Normurodov X.E.	
KORXONALARDA "TEJAMKOR ISHLAB CHIQUARISH" KONSEPSIYASIDAN FOYDALANISHNING XORIJ TAJIRIBASI	144
Mamasoliyev G'ayratbek Maxamadyusupovich	
HUDUDIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHDA MAHSULOT EKSPORTINI DIVERSIFIKATSIYALASH YO'LLARI	149
Mamadjanova Tuyg'unoy Axmadjanovna	
PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARIDA ISHLAB CHIQUARISHNI DIVERSIFIKATSIYA QILISH ASOSIDA YUQORI QO'SHILGAN QIYMATLI MAHSULOTLAR ULUSHINI KENGAYTIRISH	154
Yusupova Feruza Yo'ldoshevna	
AHOLINING MOLIVAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISHDA MIKROLOYIHALARNING O'RNI	159
Irgashev Anvar Farxodovich	
XALQARO KOMPANIYALARDA INNOVATSION BOSHQARUV TIZIMLARINI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI.....	166
Raxmankulov Sherzod Shokirovich	
ИССЛЕДОВАНИЕ ПРОЦЕССА ДЕГРАДАЦИИ КОМПОНЕНТОВ ФОТОЭЛЕКТРИЧЕСКИХ МОДУЛЕЙ В ЗАВИСИМОСТИ ОТ КЛИМАТИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ: ЛИТЕРАТУРНЫЙ ОБЗОР	171
Дыскин Валерий Григорьевич, Курбанов Юнус Муртаза угли, Жубаназаров Ринат Шапагат Улы	
RIVOJLANGAN DAVLATLARDA CHIQUINDILARNI QAYTA ISHLASH TIZIMINING INSTITUTSIONAL ASOSLARI	177
O'tbosarov Abrorbek Adxamjon o'g'li	
DAVLAT ORGANLARI VA TASHKILOTLARI ICHKI AUDITORLARINING PROFESSIONAL AXLOQ QOIDALARINI ISHLAB CHIQUISH.....	182
Xamidova Zarifa Urol qizi	
AUDIT JARAYONIDA DALIL OLISH VA UNING MUAMMOLARI	189
Ro'zmetov Mansur	
O'ZBEKISTONDA IJTIMOY TURIZMNI QO'LLAB-QUVVATLASH MEXANIZMI VA ULARNING SAMARADORLIGI.....	193
Shaydulova Marjona Alisher qizi	
KORXONALARNING MOLIVAVIY HOLATINI IFODALOVCHI KO'RSATKICHLAR VA ULARNING MOLIVAVIY TAHLILI AHAMIYATI.....	198
Rizoyev Farrux Hikmatilloevich	
NAMANGAN VILOYATIDA KICHIK SANOAT ZONALARIDA IQTISODIY SALOHİYATNI TAKOMILLASHTIRISH VA RIVOJLANTIRISH MASALALARI.....	203
Turaboev Ibroxim Ismoil o'g'li	
ISSIQLIK TEXNIKASIDA IKKILAMCHI BUG'DAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	208
Komilova Nodira Abdirahmon qizi	



СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ В КОМПАНИЯХ С ГОСУДАРСТВЕННЫМ УЧАСТИЕМ В УСЛОВИЯХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ РЕФОРМ	218
Юсупов Зойиржон Ровшан угли, Жумаев Улуғбек Нодирбекович	
ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ УПРАВЛЕНИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ КОМПАНИЙ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛЬНЫХ ЛОГИСТИЧЕСКИХ ИЗМЕНЕНИЙ	224
Тожалиев Шохрух Талип ўғли	
GAMES ARE A POWERFUL TOOL FOR IMPROVING LANGUAGE LEARNING	229
Kulakhmedova Gulnora Abdurahimovna	
O'ZBEKISTONDA TIJORAT BANKLARINING INNOVATSION XIZMATLARI ORQALI KAMBAG'ALLIKNI KAMAYTIRISH	234
Azlarova Aziza Axrorovna	
AVTOMOBIL SANOATIDA MAHALLIYLASHTIRISH JARAYONLARINI BOSHQARISH VA RISKLARNI KAMAYTIRISH MEKANIZMLARI	241
Marufxanov Davron Hasanovich	
O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNES VA YOSHLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISHNING YANGI IMKONIYATLARI: 2026-YIL ISLOHOTLARI VA ISTIQBOLLARI	249
Isakjanova Saboxat Muhamedovna	
MINTAQA IQTISODIYOTI VA SANOATNING RIVOJLANISHI O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIKNING NAZARIY YONDASHUVLARI	256
Jalolova Muazzamxon Akbarjonovna	
DINAMIK NARX SHAKLLANTIRISHNI JORIY ETISHDA ASOSIY MUAMMOLAR VA ULARNI HAL ETISH YO'LLARI	261
Anvar Deberdiyev	
RAQAMLI XIZMATLARNING O'ZBEKISTON TASHQI SAVDO BALANSIDAGI O'RNI	265
Latipova Shaxnoza Maxmudovna, Normurodova Zuhra Orzimurod qizi	
TURISTIK KORXONALAR INNOVATSION FAOLIYATINI MOLİYALASHTIRISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING METODOLOGIK ASOSLARI	271
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
IQTISODIY TIZIMDA TADBIRKORLIK VA TADBIRKORLIK QOBILIYATIGA YANGICHA YONDASHUV	276
Tadjiev Bexzod Umidjanovich	
OTMNI MOLİYAVIY TA'MINLASHNING INNOVATSION MOLİYAVIY MODELLARI	283
Tuxliyev Bozor Karimovich	
TOG'-KON SANOATI KORXONALARIDA TEXNOLOGIK TIZIMLARNI RIVOJLANTIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI	286
Abirova Nargizabonu	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATIDA INNOVATSION LOYIHALARNI MOLİYALASHTIRISHNI SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	291
Ro'ziyeva Maftuna Yusufvna	
OMMAVIY AXBOROT VOSITALARI KORXONALARINING MOLİYAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASHDA IQTISODIY KO'RSATKICHLAR DINAMIKASINING EMPIRIK TAHLILI	296
Sharipova Shahlo Istamovna	
METROLOGIYANING ILMIY-METODIK ASOSLARI VA UNING ZAMONAVIY RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	301
Maxmudov Dostonbek Soyibjon o'g'li	
PLYONKA QOPLAMALI POLIZ EKNLARI EKISH TEXNIKASIDA PUSHTA SHAKLLANTIRUVCHI ISHCHI ORGANLAR SAMARADORLIGINI OSHIRISH	305
Nigmatjonov Sardor Abdumannobovich	
O'ZBEKISTONDA RAQAMLI DAVLAT BOSHQARUVI TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	310
Ibragimova Saodat, Mirhamidova Dilorom, Shagaipova Gulchehra	

O'ZBEKISTONDA RAQAMLI DAVLAT BOSHQARUVI TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI

Ibragimova Saodat Abdumo'minovna

Toshkent davlat texnika universiteti professori

ORCID: 0000-0001-6230-8009

E-mail: saodatib@yandex.com

Mirhamidova Dilorom Nigmatillaevna

Toshkent davlat texnika universiteti dotsenti

ORCID: 0000-0003-1805-0607

Shagaipova Gulchehra Zinatillaevna

Toshkent davlat texnika universiteti katta o'qituvchisi

ORCID: 0000-0002-5460-362X

Annotatsiya. Maqolada O'zbekistonda raqamli iqtisodiyot va sun'iy intellekt texnologiyalarini davlat boshqaruviga joriy etishning zamonaviy tendensiyalari tahlil qilingan. Davlat xizmatlarini raqamlashtirish, elektron hukumat tizimini takomillashtirish hamda boshqaruv samaradorligini oshirishda sun'iy intellekt texnologiyalarining ahamiyati statistik ma'lumotlar asosida yoritilgan. Shuningdek, mamlakatda raqamli infratuzilma, IT sohasi, internet foydalanuvchilari va elektron davlat xizmatlarining o'sish dinamikasi tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, raqamli iqtisodiyot, davlat boshqaruv, elektron hukumat, raqamli transformatsiya, elektron davlat xizmatlari, raqamli infratuzilma, innovatsiya.

Abstract. This article analyzes current trends in the implementation of digital economy technologies and artificial intelligence in public administration in Uzbekistan. It highlights the importance of artificial intelligence in the digitalization of public services, the improvement of the e-government system, and the enhancement of governance efficiency based on statistical data. The study also examines the growth dynamics of digital infrastructure, the IT sector, internet users, and e-government services in the country.

Keywords: artificial intelligence, digital economy, public administration, e-government, digital transformation, electronic public services, digital infrastructure, innovation.

Аннотация. В статье анализируются современные тенденции внедрения технологий цифровой экономики и искусственного интеллекта в систему государственного управления Узбекистана. На основе статистических данных раскрывается значение искусственного интеллекта в цифровизации государственных услуг, совершенствовании системы электронного правительства и повышении эффективности управления. Также рассматривается динамика развития цифровой инфраструктуры, ИТ-сектора, числа интернет-пользователей и услуг электронного правительства в стране.

Ключевые слова: искусственный интеллект, цифровая экономика, государственное управление, электронное правительство, цифровая трансформация, электронные государственные услуги, цифровая инфраструктура, инновации.

KIRISH

Bugungi kunda raqamli texnologiyalar jahon iqtisodiyotining asosiy drayverlaridan biriga aylanmoqda. Xususan, sun'iy intellekt (SI) texnologiyalari davlat boshqaruv, bank-moliya tizimi, ta'lim, tibbiyot va sanoat sohalarida keng qo'llanilmoqda.

O'zbekistonda ham raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish davlat siyosati darajasiga ko'tarilgan bo'lib, so'nggi yillarda davlat xizmatlarining elektron shaklga o'tkazilishi, IT-parklar tashkil etilishi va elektron hukumat tizimining rivojlanishi mamlakat raqamli transformatsiyasini jadallashtirmoqda. Dunyo davlatlari "Smart Government", "Digital Government" va "AI-driven Governance" modellari asosida davlat boshqaruvini transformatsiya qilmoqda.



O'zbekistonda ham "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi doirasida davlat xizmatlarini raqamlashtirish, sun'iy intellekt texnologiyalarini joriy etish va elektron hukumat tizimini rivojlantirish ustuvor vazifalardan biri hisoblanadi [1]. Jahon banki ma'lumotlariga ko'ra, raqamli iqtisodiyotning jahon YAIMdagi ulushi 2025-yilga kelib 25 foizdan oshdi. O'zbekistonda esa raqamli iqtisodiyot ulushini 2030-yilgacha kamida ikki barobarga oshirish maqsad qilingan.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Raqamli davlat boshqaruvi va sun'iy intellekt texnologiyalarini joriy etish masalalari so'nggi yillarda ilmiy tadqiqotlarning muhim yo'nalishlaridan biriga aylandi. Xalqaro tadqiqotlarda raqamli hukumat tizimlari davlat boshqaruvi samaradorligini oshirish, davlat xizmatlarini tezlashtirish hamda shaffoflikni ta'minlashning muhim omili sifatida baholanmoqda.

Russell va Norvig o'zlarining "Artificial Intelligence: A Modern Approach" asarida sun'iy intellektning avtomatlashtirish, prognozlash va boshqaruv qarorlarini qabul qilishdagi ahamiyatini ilmiy jihatdan asoslab bergan [2]. Davenport esa sun'iy intellekt texnologiyalari davlat xizmatlarida inson omilini kamaytirish va boshqaruv samaradorligini oshirishini ta'kidlaydi.

OECD va World Bank tadqiqotlarida raqamli davlat boshqaruvi iqtisodiy o'sishni ta'minlash, korrupsiyani qisqartirish hamda aholiga xizmat ko'rsatish sifatini yaxshilashning muhim vositasi sifatida ko'rsatilgan [5].

O'zbekistonlik olimlardan B. Axmedov va Sh. Karimov raqamli iqtisodiyot sharoitida davlat boshqaruvi modernizatsiya qilish masalalarini tahlil qilib, elektron hukumat tizimi davlat xizmatlari samaradorligini oshirishini qayd etgan [3]. D. Yusupova esa o'z tadqiqotlarida O'zbekistonda elektron hukumat tizimining rivojlanish bosqichlari va istiqbollarini o'rgangan. Muallif "my.gov.uz" portali davlat xizmatlarini raqamlashtirishda muhim platformaga aylanganini ta'kidlaydi [4].

Tadqiqot jarayonida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti hujjatlari, Davlat statistika qo'mitasi ma'lumotlari, IT Park Uzbekistan hisobotlari, Jahon banki hamda boshqa xalqaro tashkilotlar ma'lumotlaridan foydalanildi.

Tahlil qilingan ilmiy manbalar shuni ko'rsatadiki, O'zbekistonda raqamli davlat boshqaruvi rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari sifatida davlat xizmatlarini to'liq raqamlashtirish, sun'iy intellekt texnologiyalarini joriy etish, kiberxavfsizlikni kuchaytirish hamda raqamli infratuzilmani takomillashtirish muhim ahamiyat kasb etmoqda.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

O'zbekistonda raqamli davlat boshqaruvi tizimini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlarini tahlil qilishda adabiyotlar tahlili, qiyosiy taqqoslash, statistik ma'lumotlarni tahlil qilish hamda iqtisodiy indikatorlardan foydalanildi.

Tadqiqot jarayonida mantiqiy fikrlash, ma'lumotlarni guruhlash, sintez, induktiv va deduktiv yondashuvlar, shuningdek, statistik va iqtisodiy tahlil usullari qo'llanildi. Mazkur metodlar orqali raqamli davlat boshqaruvi tizimining rivojlanish tendensiyalari, elektron hukumat xizmatlari samaradorligi hamda sun'iy intellekt texnologiyalarining davlat boshqaruvidagi ahamiyati kompleks ravishda baholandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Raqamli davlat boshqaruvi va sun'iy intellekt texnologiyalarini joriy etish masalalari bo'yicha quyidagi tahlil va natijalarni keltirish mumkin.

So'nggi yillarda mamlakatda IT sohasi va raqamli xizmatlar hajmi sezilarli darajada o'sdi. Raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi davlat boshqaruvi tizimining modernizatsiyalashuvi, elektron davlat xizmatlari ko'lamining kengayishi hamda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining iqtisodiyotning turli sohalariga jadal joriy etilishi bilan izohlanadi (1-jadval).



1-jadval

O'zbekistonda raqamli iqtisodiyotning ayrim ko'rsatkichlari¹

Ko'rsatkichlar	2020	2022	2024	2025
Internet foydalanuvchilari (mln)	22.5	27.2	31.0	32.8
Elektron davlat xizmatlari soni	210	320	570	720
IT xizmatlari eksporti (mln \$)	45	140	344	500
IT sohasidagi korxonalar soni	650	1200	2100	2600
Yagona portal orqali murojaatlar (mln)	3.1	7.8	14.5	18.2

Jadval ma'lumotlaridan ko'rinib turibdiki, 2020–2025-yillar davomida IT xizmatlari eksporti qariyb 11 barobar o'sgan. Bu esa mamlakatda raqamli iqtisodiyot jadal sur'atlarda rivojlanayotganini ko'rsatadi.

Hozirgi vaqtda sun'iy intellekt texnologiyalari quyidagi sohalarda keng joriy etilmoqda:

Davlat xizmatlari sohasida:

avtomatik murojaatlarni qayta ishlash;
elektron navbat tizimlari;
chatbot va virtual yordamchilar faoliyati.

Soliq va moliya tizimida:

soliq to'lovlarini tahlil qilish;
moliyaviy xavflarni baholash;
raqamli monitoring tizimlari.

Tibbiyot sohasida:

kasalliklarni erta diagnostika qilish;
elektron tibbiy ma'lumotlar bazalarini yuritish;
telemeditsina tizimlarini rivojlantirish.

Ta'lim tizimida:

onlayn ta'lim platformalari;
intellektual test tizimlari;
raqamli ta'lim analitikasi.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, raqamli texnologiyalarni joriy etish davlat xizmatlarini ko'rsatish tezligini bir necha barobar oshirishga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, elektron davlat xizmatlarining kengayishi byurokratik jarayonlarni qisqartirish, aholiga qulaylik yaratish hamda davlat organlari faoliyati samaradorligini oshirish imkonini bermoqda (2-jadval).

2-jadval

Elektron davlat xizmatlarining iqtisodiy samarasi²

Ko'rsatkich	2020	2025
Davlat xizmatini olish uchun o'rtacha vaqt	7 kun	15 daqiqa
Qog'oz hujjatlar ulushi	85%	25%
Onlayn xizmatlar ulushi	18%	72%
Aholi murojaatlarini ko'rib chiqish tezligi	5 kun	1 kun
Davlat xizmatlaridan qoniqish darajasi	54%	82%

Ekspertlar hisob-kitoblariga ko'ra, sun'iy intellekt texnologiyalarini joriy etish quyidagi ijobiy natijalarga erishish imkonini beradi:

mehnat unumdorligini 35–40 foizgacha oshirish;
davlat boshqaruvi xarajatlarini 20–25 foizgacha qisqartirish;

1 Muallif ishlanmasi

2 Muallif ishlanmasi



korruptsiya xavflarini 30 foizgacha kamaytirish va boshqaruv shaffofligini oshirish;
boshqaruv qarorlarini qabul qilish tezligini 50 foizgacha oshirish (3-jadval).

3-jadval

Sun'iy intellektning iqtisodiyot tarmoqlariga ta'siri³

Soha	Samaradorlik o'sishi
Bank-moliya	40%
Davlat boshqaruvi	35%
Sog'liqni saqlash	30%
Ta'lim	28%
Sanoat	45%

So'nggi ilmiy tadqiqotlarda "Smart Government" modeli davlat boshqaruvining eng samarali innovatsion shakllaridan biri sifatida e'tirof etilmoqda. Mazkur model quyidagi asosiy tarkibiy elementlarni o'z ichiga oladi:

Big Data texnologiyalari;
sun'iy intellekt;
blokcheyn tizimlari;
raqamli identifikatsiya;
avtomatlashtirilgan davlat xizmatlari.

Tadqiqotlarga ko'ra, sun'iy intellekt asosidagi chatbotlar davlat xizmatlarini ko'rsatish tezligini 40–60 foizgacha oshirish imkonini beradi.

Davlat boshqaruvida innovatsion texnologiyalarning asosiy yo'nalishlari:

1. Elektron hukumat (E-Government)

Elektron hukumat tizimi fuqarolar va tadbirkorlik subyektlariga davlat xizmatlarini onlayn shaklda ko'rsatishni ta'minlaydi. Ushbu tizim orqali:

hujjatlarni elektron shaklda topshirish;
davlat xizmatlaridan masofadan foydalanish;
vaqt va xarajatlarni qisqartirish;
korruptsiya holatlarning oldini olish imkoniyati yaratiladi.

2. Sun'iy intellekt texnologiyalari

Sun'iy intellekt davlat boshqaruvida katta hajmdagi ma'lumotlarni tahlil qilish, qaror qabul qilish jarayonlarini optimallashtirish hamda prognozlashda qo'llaniladi. Jumladan:

soliq tizimida xavflarni aniqlash;
transport oqimlarini boshqarish;
ijtimoiy xizmatlarni monitoring qilish;
davlat xaridlarini nazorat qilish kabi yo'nalishlarda samarali foydalanilmoqda.

3. Big Data va analitik tizimlar

Katta hajmdagi ma'lumotlarni qayta ishlash texnologiyalari davlat organlariga:
aholi ehtiyojlarini o'rganish;
iqtisodiy ko'rsatkichlarni prognozlash;
hududiy rivojlanish dasturlarini samarali rejalashtirish imkonini beradi.

4. Blokcheyn texnologiyasi

Blokcheyn texnologiyasi ma'lumotlarni xavfsiz saqlash hamda ularning o'zgarmasligini ta'minlaydi. Mazkur texnologiya quyidagi yo'nalishlarda qo'llanilishi mumkin:

yer kadastr;
davlat reyestrlari;
elektron ovoz berish tizimlari;
davlat xaridlari tizimi.

5. Bulutli texnologiyalar (Cloud Technologies)

Bulutli texnologiyalar davlat tashkilotlariga ma'lumotlarni markazlashgan holda saqlash va boshqarish imkonini beradi. Bu esa:

axborot xavfsizligini oshirish;
xarajatlarni qisqartirish;
tizimlarning uzluksiz ishlashini ta'minlashga xizmat qiladi.
Innovatsion texnologiyalarning afzalliklari:

Innovatsion texnologiyalarni davlat boshqaruviga joriy etish quyidagi ijobiy natijalarni ta'minlaydi:
davlat xizmatlari sifati oshadi;
boshqaruv jarayonlari tezlashadi;
ochiqlik va shaffoflik ta'minlanadi;
inson omili qisqaradi;
korruptsiyaga qarshi kurash samaradorligi ortadi;
fuqarolar bilan muloqot sifati yaxshilanadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, O'zbekistonda raqamli transformatsiya jarayonlari jadal sur'atlarda rivojlanmoqda. Ayniqsa, davlat xizmatlarini raqamlashtirish aholi uchun qulaylik, tezkorlik va shaffoflikni ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Shu bilan birga, sohada ayrim dolzarb masalalar ham mavjud bo'lib, ular quyidagilardan iborat:
yuqori malakali IT kadrlar yetishmovchiligi;
kiberxavfsizlik bilan bog'liq xavflar;
sun'iy intellekt sohasida milliy normativ-huquqiy bazaning yetarli darajada shakllanmaganligi;
hududlar o'rtasida raqamli tafovutning mavjudligi.
Tahlillar asosida quyidagi takliflar ishlab chiqildi:
sun'iy intellekt bo'yicha milliy strategiyani yanada takomillashtirish;
oliy ta'lim muassasalarida AI yo'nalishidagi mutaxassisliklar sonini ko'paytirish;
davlat ma'lumotlar bazalarini integratsiyalash;
kiberxavfsizlik tizimlarini kuchaytirish;
IT startaplar uchun investitsion muhitni yanada yaxshilash.

Sun'iy intellekt va raqamli transformatsiya O'zbekiston iqtisodiyotini modernizatsiya qilishning eng muhim omillaridan biri hisoblanadi. Davlat boshqaruviga sun'iy intellekt texnologiyalarini joriy etish orqali boshqaruv samaradorligi, shaffoflik va davlat xizmatlari sifati sezilarli darajada oshmoqda. Statistik ma'lumotlar ham mamlakatda raqamli iqtisodiyotning yuqori sur'atlarda rivojlanayotganini tasdiqlaydi.

Kelgusida ushbu sohani izchil rivojlantirish orqali O'zbekistonning xalqaro raqobatbardoshligini yanada oshirish, zamonaviy innovatsion iqtisodiyot modelini shakllantirish hamda davlat boshqaruvi samaradorligini yangi bosqichga olib chiqish imkoniyati kengayadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 05.10.2020-yildagi "Raqamli O'zbekiston — 2030" strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risidagi PF-6079-sonli Farmoni, <https://lex.uz/ru/docs/-5030957>
2. Russell S., Norvig P. *Artificial Intelligence: A Modern Approach*. 4th Edition. — Pearson Education, 2021.
3. Davenport T. H. *Artificial Intelligence for the Real World*. — Harvard Business Review, 2023.
4. Axmedov B., Karimov Sh. "Raqamli iqtisodiyot sharoitida davlat boshqaruvini modernizatsiya qilish" // *Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar*. — 2024. — № 5. — 45–53-betlar.
5. Ibragimova S. "Rol iskusstvennogo intellekta na mirovom rynke" // *Interpretation and Researches*. — 2025. — № 5 (51).
6. Ibragimova S., Sadullayeva S. "Innovative Methods in Production Quality Management" // *Interpretation and Researches*. — 2025. — № 6 (52).
7. Ibragimova S., Sadullayeva S. "Digital Economy and Innovation as Factors of Social Development in Uzbekistan" // *Innovation Science and Technology*. — 2026. — Vol. 2. — № 4.
8. Ibragimova S. A. "Implementation of the ESG Concept in Joint-Stock Companies" // *International Journal of Social Science & Interdisciplinary Research*. — 2026. — Vol. 13. — № 4. — 19–24-betlar.
9. Khusainov R. R., Ibragimova S. A. "The Impact of Automation and Artificial Intelligence on the Structure of Employment in Uzbekistan: Growth in Demand for Highly Skilled Staff and Displacement of Routine Labor" // *Latin American Journal of Education*. — 2026. — Vol. 6. — № 2. — 91–104-betlar.
10. Ibragimova S., Xusainov R. "O'zbekneftgaz" aksiyadorlik jamiyatida ESG standartlarini joriy etish // *Muhandislik va iqtisodiyot*. — 2026. — Vol. 4. — № 1.
11. Ibragimova S. "Perspektivy innovatsionnogo razvitiya korporativnogo upravleniya v Uzbekistane" // *Iqtisodiyot va ta'lim*. — 2022. — Vol. 23. — № 2. — 123–128-betlar.
12. Abdumuminovna I. S., Dilshod o'g'li M. S. "Aksiyadorlik jamiyatlari boshqaruvida innovatsion usullarni joriy etishning zamonaviy tendensiyalari" // *Yangi O'zbekiston iqtisodiyoti*. — 2026. — Vol. 1. — № 3.
13. Abdumuminovna I. S. "The Main Ways to Ensure the Economic Security of Industrial Enterprises in the Digital Economy" // *JournalNX*. — 2023. — Vol. 9. — № 1. — 29–33-betlar.
14. Ibragimova S., Bakhodirova K. "Formation of Investment Activities of Energy Enterprises" // *E3S Web of Conferences*.



- EDP Sciences, 2023. – Vol. 461. – 01074.
15. Abdumuminovna I. S. "Management of Innovative Development of Socioeconomic Systems" // *Asian Journal of Multidimensional Research*. – 2022. – Vol. 11. – № 4. – 62–66-betlar.
 16. Abdumuminovna I. S. "Features of Modern Innovative Development and Formation of Innovative System" // *Asian Journal of Research in Banking and Finance*. – 2022. – Vol. 12. – № 3. – 14–21-betlar.
 17. Mirhamidova D. N., Ataxanova Sh. S., Soatov F. "O faktorax effektivnoy realizatsii investitsionnyx projektov" // *World Science*. – 2019. – Vol. 3. – № 5. – 16–21-betlar.
 18. Ibragimova S. A. "Analysis of Models and Methodological Aspects of Assessing the Level of Innovative Development" // *Biznes-Expert*. – 2019. – 101–104-betlar.

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**





+998 93 718 40 07



<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>



t.me/yait_2100